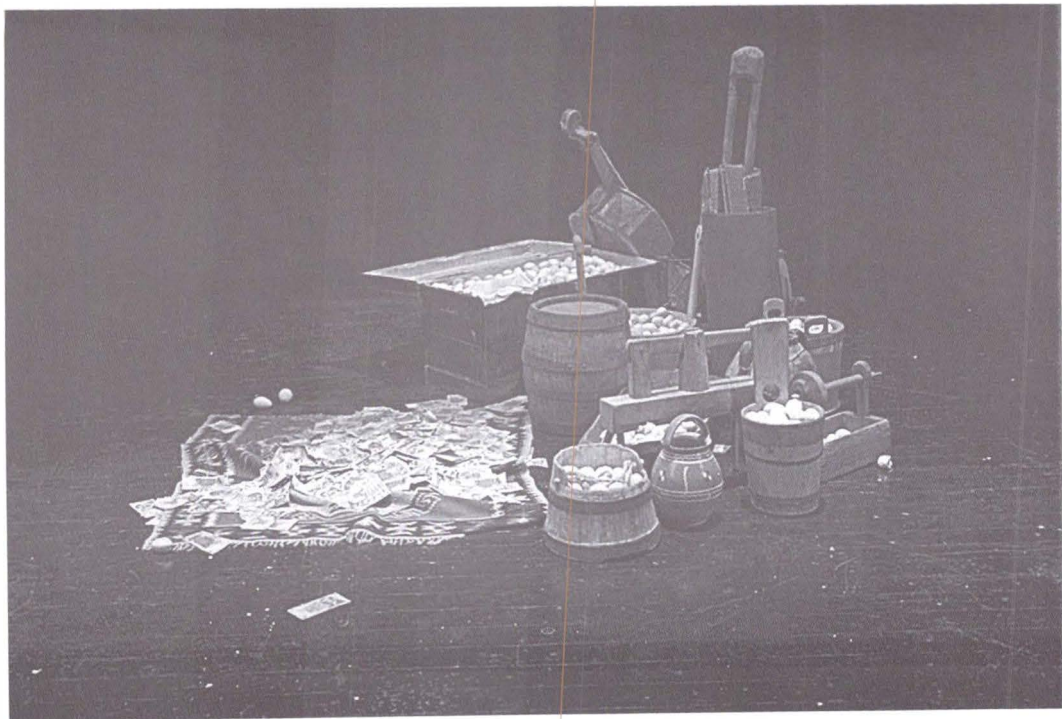

Cronica unui spectacol-capcană

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț a deschis festivalul de anul acesta cu un spectacol provocator: este vorba despre reprezentarea **OO!**, creație colectivă, după povestea *Punguța cu doi bani* de Ion Creangă, în regia lui Alexandru Dabija. Este un spectacol pe care însuși caietul-program îl prezenta într-un mod inedit, ca fiind o istorie cu „fimeii, oameni și oo, vîi și di lemn.“

Așteptând cuminte și nu prea în scaunul meu de spectator, curiozitatea și neîncrederea și-au disputat pe rând întâietatea! Știam că orice text poate deveni teatru, poate căpăta un caracter dramatic, dar, nu știu de ce, chiar la o poveste a lui Creangă nu m-aș fi așteptat! Toate inerțiile de gândire, toate argumentele serioase și tradițional intelectuale și-au spus cuvântul, ca și toate amintirile copilăriei! Dar a început spectacolul! Într-adevăr, nu era ceva serios, dar nu în sensul la care mă așteptam! Era plin de ritm, o glumă care lua însă treptat forma satirei, te buimăcea prin mișcarea coregrafică, te provoca prin ruptura constantă a poveștii și te obliga, punându-te să te întrebi permanent, să cauți cu senzația că ai scăpat ceva important!

Spectacolul trupei din Piatra Neamț este departe de a fi un spectacol pentru copii, iar acel „după“ care apare pe afiș trebuie luat în serios! Este primul semn al disponibilității și libertății pe care atât regizorul cât și actorii și le-au asumat față de litera textului. Stilizat la maximum, jocul actorilor propune, prin îngroșarea situațiilor sau sensurilor unor cuvinte, o satiră a societății contemporane, dar și a naturii umane în general. Reprezentația atrage atenția asupra mobilității morale care

domină și cele mai bine intenționate spirite în raport cu interesul, cu banul. Vorba aceea: banul e ochiul dracului!

Spectacolul este construit pe mai multe niveluri, având o partitură care folosește ca pretext povestea, fără a o abandona însă. La un prim nivel, sunt păstrate personajele tradiționale precum baba, moșul, cocoșul, boierul, interpretate cu inventivitate de actorii Cătălina Ieșanu, Tudor Tăbăcaru, Cezar Antal sau Ionuț Cucoară. Apar figurate și unele teme cunoscute precum călătoria cocoșului sau avariția și răutatea babei. Dar povestea este mereu întreruptă prin inserarea unor comentarii sau prin crearea unor situații acut generatoare de satiră, relativ independente de textul de bază. Are loc o confruntare a fiecărei acțiuni cu propria sa reflecție. Prin intermediul unui povestitor, susținut cu o plastică deosebită a gestului de actorul Dragoș Ionescu, sunt puse în discuție valori majore ale umanității, cum ar fi dragostea, prietenia, credința.

Provocarea intră ca un ingredient programatic în constituirea reprezentației. Episoadele nu se înlănțuie conform logicii obișnuite, ci conform unei constante tendințe de a satiriza o lume definită de gestul constant al acaparării. Interpretarea mizează pe un schimb extrem de dinamic al tonalităților, apărând când malițiosul, când grotescul, când comicul sau sentimentalul. Sunt figurate permanent noi relații între personaje, noi semnificații. Senzația este de construcție prismatică, printr-o continuă transformare în jocul actorilor, situațiile căpătând mereu noi și neașteptate sensuri. Ludicul sau ironia ocupă un loc foarte important în structura acestui spectacol, regizorul utilizând în crearea limbajului scenic atât muzica cât și dansul, cuvântul sau gestul. Multe situații își găsesc o rezolvare scenică prin dans sau muzică. Un exemplu ar fi secvența întoarcerii cocoșului aducând moșului o avere neașteptată. Mișcările vioaie, puternic ritmate, de dans popular, folosite pentru a aduce fiecare obiect pe scenă, de cele mai multe ori încărcat cu ouă, sugerează subtil, cu ironie, că bucuria și fericirea omului nu au neapărat un motiv înalt. Satisfacerea lăcomiei, a unei obsesii a cantității generează o mulțumire mai mare decât ar trebui! Are loc o demistificare treptată a omului, a nobleței acestuia: moșul, inițial o victimă a răutății și avariției duse până la absurd a babei, devine el însuși un agresor în momentul în care capătă mijloace și putere.

Copleșitoare și enervant de obsedantă este imaginea scenei plină de ouă, mai multe și mai multe, părând suficiente pentru toți, și dovedindu-se mereu insuficiente, concretizare a unei avidități dezumanizante care îi cuprinde pe toți, îi alterează și generează grotești comportamente. Spectacolul se deschide printr-un joc aproape ritualic de aducere a acestora de către femei. Sunt așezate parcă în forma cuibului din care se vor naște ulterior evenimentele și sensurile grave. Vor invade scena și, prin prezența lor constantă și copleșitoare, vor construi spațiul de joc și relațiile între personaje.

De altfel, scenografic, spectacolul reține prin simplitate sugestivă, jocul actorilor dezvoltându-se fie pe scena goală, fie pe aceea încărcată de simbolicele ouă. Remarcabilă în susținerea spectacolului este permanenta îmbinare a amănuntului etnografic, specific gospodăriei tradiționale românești, caracterizând obiectele utilizate – scăunele, ciubere etc – cu detaliul actual, prezent în costumele simple, în care pantalonul și tricoul ocupă locul de frunte... Parcă asistăm la o poveste, de dincolo de timp și de vremuri, a omului devorat de ban, în care evoluția uneltelor nu pare a fi fost susținută de o evoluție a moravurilor! Sugestivă în acest sens este utilizarea de către regizor a obiectului vechi cu nume nou, o continuitate care pare să polemizeze cu ideea de „progres moral” și să eternizeze o imagine nu tocmai

flatantă pentru om concretizată în imaginea din final: un moș în sfârșit fericit printre ouă numeroase și bani pe care îi privește și îi numără, nici el mai generos acum decât fusese inițial baba! Amuzante în copilărie, situațiile devin acum generatoare de sensuri grave, amintindu-ne încă odată ceea ce ar trebui să cunoaștem foarte bine, dar uităm cel mai adesea: că în artă, ca și în viață, în spatele oricărei comedii se ascunde o tragedie. Depinde de unde privești și cât de mult și de multe vrei să vezi!

Este un spectacol incitant care-ți bruschează orizontul de așteptări prin rezolvările scenice oferite și care te obligă să fii un spectator activ. Este în același timp îndrăzneț, un experiment al inteligenței artistice mizând pe un efect disonant: te acaparează prin ritm și concretizările scenice ingenioase, dar se refuză cunoașterii imediate, definitive, intrigându-te! Rămâne permanent o zonă a obscurității care te intrigă și care, recunosc, m-a obsedat câteva timp după!

Mi-a plăcut că nu m-a lăsat o clipă în pace, nu m-a lăsat să amorțesc în fotoliul meu de spectator. Până la capăt Mi-a pretins, până la capăt, să fiu vie, mereu atentă și activă! Dacă doriți să mergeți la o piesă de divertisment sau la o piesă de emoție și sentiment, nu vă recomand spectacolul OO!. Dacă însă doriți să vedeți un spectacol care lucrează agresiv asupra imaginilor scenice tradiționale, propunând un soi de joc subversiv, pe față, o polemică atât cu teatrul tradițional, cât și cu societatea, susținut cu inventivitate, cu energie și entuziasm de către o echipă excelentă de tineri actori, mergeți să vedeți acest spectacol!

